



# Glas Svobode.

GLASILLO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.



"OD BOJA DO ZMAGE"!

Štev. 35.

**Delavci! Od Minnesote proč! 17,000 rudarjev je še vedno na štrajku! Ne vrjamite lažnjivim kapitalističnim listom, ki poročajo, da je rudarski štrajk končan. Ne poslušajte agentov, kteri so v službi kompanije in kapitalistov!**

## NAZNANILA.

Svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in somišljenikom naznamo, da smo pisarno "Glas Svobode" preselili s 669 Loomis str. na 629 Laflin & 20. cesta. Od sedaj zanaprej se naj torej vse posiljavate na upravnštvo kakor tudi na uredništvo nasloviljajo edino na zgoraj omenjeni naslov: "Glas Svobode Co., 629 Laflin & 20. cesta, Chicago, Ill."

Upravnštvo in uredništvo.

## Razgled po svetu.

### RUSIJA.

V mesecu juliju je bilo na Ruskem 274 oseb radi političnih prestopkov pregnanih v Sibirijo. Nasprotno pa je bilo, kakor poroča oficijelna statistika, v isti dobi umorjenih 54 ruskih uradnikov in 95 tajnih policistov, ranjenih pa 47 uradnikov in 52 policistov.

Besedilo dne 30. junija podpisane rusko-japonske pogodbe, s katero se priznava neodvisnost in teritorijalna nedotakljivost Kitajske na podlagi dosedajnega stanja, se je sedaj objavilo in se je vsepoved z velikim zadoščenjem na znanje vzel. Liberalno in konzervativno časopisje soglasno izraža prepričanje, da so odnosa med obema državama vsled te pogodbe postali taki, da je mir med dosedaj sovražnima si narodoma za dolgo časa zagotovljen. "Novo Vremja" pravi, da pomenja pogodbu spremembu ruske politike v Aziji in da daje možnost in upanje, da se bo vlada zdaj bolj in z večjo resnobo zanimala za notranje stvari. Ravnotako pohvalno se izražajo tudi drugi listi — seveda vladni! Nekateri so mnenja, naj bi se tudi z Anglijo in Kitajsko sklenile take pogodbe.

"Reakejonalna zveza ruskega naroda" je pred kratkom poslala na carja peticijo, v kateri se prosi, da naj ne bo voljen noben jud v novo dumo, da se na ta način omogoči "prava ruska" dum. Batjuška vseh Rusov je na robu te prošnje zapisal: "Z veseljem prečital."

Volilna kampanja za tretjo dimno se je že pričela. Prvo poročilo je prišlo iz okraja Nukovična. Zmagali so svobodomislici.

### ITALIJA.

Papežev državni tajnik, kardinal Merry del Val, je bil na svo-

jem potovanju v Castel Gandolfo, kako neprijetno iznenaden in počaščen, ko se je okrog njega uenkrat zbrala nepregledna množica ljudij, ga nekaj časa spremjalna in mu v spomin klicala zločinstva katoliških duhovnikov, menihov in nun, katera so se nedavno razkrila. Švicarska telesna garda papeževa, ki je kardinala spremjalna, je začela groziti, toda prispolil je policijski inšpektor, in zopet je zavladal mir, vendar pa je bil ranjen en policiest.

### AVSTRO-OGRSKA.

Majstorski svet je sklenil, da se češki deželnih zbor ne skliče. To se je sklenilo v prid nemških liberalcev, ker se bodo sedaj vršile nove volitve še po starem volilnem redu, ki je Nemcem ugodnejši, kater pa novi. Tudi deželnih zbor kranjski in isterski se ne skličeta, to pa zato ne, ker bi vsled obstrukcije ne mogli nikamor naprej. Državni zbor se zopet snide 20. septembra. Sedaj so poslanci na počitnicah.

V okraju Ostrava žuga izbruhnuti splošna premogarska stavka, ki bo vsej industriji veliko škodovala.

Budapest, 28. avgusta. Iz Pad nad, Sedmograškega, se javlja, da so častniki 29. honvedskega (domobranskega) polka ukazali svojim vojakom z orožjem napasti prebivalec vasij. Častniki so bili pijani, ko so dali to povelje. Vojaški se niso obotavljal izvršiti povelja ter so napadli vsako osebo na ulicah. Nato so udrli v hiše in ljudi v posteljah napadali. Šest prebivalev je bilo smrtno nevarno ranjenih, veliko drugih pa manj.

### NEMČIJA.

Nemška vlada se hoče sedaj poslužiti najbrutalnejše sile, da zatre Poljake na Pruskiem: s silo hoče oropati Poljake njihovih zemeljščin jih z rodne zemlje pregnati. Kakor znano, hoče pruska vlada na vsak način ponemčiti Poljake, kar jih spada pod Nemčijo. Poskušala je ta namen dosegiti že z vsemi sredstvi; germanizacija je v soli mladino, ustanovljale so se družbe za nakup poljskih posestev, — a vse ni nič pomagalo. Poljaki niso hoteli proučljati svojih zemeljščin niti za najvišjo ponudeno ceno. Ze z občine človeškega stališča je namera pruske vlade vredna najstrožje ob sodbe, razumtega pa je gotovo tudi v nasprotju z državno ustavo; kajti kakor posamezniku tako tudi državi ni dovoljeno ropati.

### JAPONSKO.

Japonski socijalisti so na konvenciji, ki se je vršila dne 21. julija v glavnem mestu Tokio, soglasno sklenili sledočno resolucijo, ki se peča z odstavljenjem koreanskega cesarja:

"Mi cenimo in priznavamo pravice koreanskega ljudstva do svobode, neodvisnosti in avtonomije (samouprave) in izjavljamo, da ni v celokupnem interesu mednarodnega delavskega razreda, če se kršijo te pravice vsled imperialistične japonske politike."

Iz tega razloga zahtevamo, da ostane japonska vlada v interesu pravičnosti in človekoljubja svojim večkratnim obljudbam zvesta in da neodvisnost Koreje brani in varuje."

### KITAJSKO.

Vedno še dohajajo vznemirjajo-

ca poročila iz Shanghaja, da je položaj na Kitajskem, zlasti v dolini Yangtse, skrajno opasan. Nemore se sicer z gotovostjo trditi, da bo v bližnjem času izbruhnila revolucija, pribito pa je, da se je na tisoče revolucionarjev skrivalo po mestu v okrajih, kjer navadno prebivajo tuje, in da so se na ta način odtegnili kitajskim oblastnjakom. Pred kratkim se je zanesla revolucionarna agitacija tudi v armado.

### EVROPSKI PREMOGARSKI BARONI.

Priček konferenci zgornješlezijskih železničnih in premogarskih magnatov se je sklenilo, da se vzbodenje sploh ne bodo več pogajali z delavskimi organizacijami. Tamkajšnji lastniki jam so pri zadnjem štrajku delavcev premagali, in zato se zdaj "čutijo".

### Z MIROVNE KONFERENCE.

V četrtri plenarni seji je v Haagu zbravoča mirovna konferenca enoglasno sprejela resolucijo, v katerej se izjavlja, da bi bilo "jako želite" (!), da bi se velesle z uprašanjem gledé splošnega razroženja resno bavile in da bi zopet potrdile resolute glede omejitve razroženja, katera je bila sprejeta na mirovni konferenci leta 1899; kajti navzlie tej prvi resolute so se države leto za leto bolj oboroževali, mesto da bi se to omejilo, kakor je bilo dogovorjeno. Da se sprejetje te nove resolute omogoči, morala je angleška vlada svoj prvotni predlog znatno omiliti. Sir Eduard Fry, vodja angleške delegacije, je izjavil, da so izdatki evropskih dežel in Združenih držav ameriških, brez Turčije in Črnogora, narasi leta 1906 na 320 milijonov funtov šterlingov (1 funt šterlingov približno \$5), dočim so leta 1899 znašali le 251 milijonov funtov šterlingov. Koncem svojega govora je pristavil: "Takšen je kristjanski mir in kristjanska ljubezen do bližnjega v 20. stoletju med civiliziranim svetom!" Sir Fry je s dovoljenjem svoje vlade podal izjavo, da hoče Anglija vsako leto velesilan, kajti želijo, naznamiti program glede zgradbe novih bojnih ladij in tozadne izdatke. Angleška vlada je mnenja, da je vsled medsebojnega sporocanja nazorov spoznajenje glede omejitve vojnih priprav mogoče. — S sprejetjem te resolute je uprašanje o razroženju faktično pokopano. Nemški delegat, baron Birberstein, je molčal.

### AFRIKA.

Casablance, 27. avgusta. Francoski vojaki in Mavri so se včeraj trdo poprijeli šest milij od Generala Drude-jevega tabora. Raziskajoče krde francoških Spahijs je trčelo na sovražnika, kateri je konjico sprejel s hudim streljanjem. Slednja je vračala streljanje z dobrim učinkom, vendarle se je umikala — po prej danem povelju, — da na ta način francoski poveljnik tabora poiže približno Mavrov.

Oddelek topničarstva se je točno podal na pozorišče bitke in po kratkem odprt so Mavri zbežali nazaj v gorovje.

Mavri so se po kratkem presledku zopet pripravljali na nov načok, pa topničarji so jih malo razpršili. Arabci so hudo trpeli po artilerijskem ognju.

Tangier, 28. avgusta. Poročila iz Fez pravijo, da je pleme Zrahna nedavno naskočilo in premagalo

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Chicago, Ill., 30. avgusta 1907.

Leto VI.

oddlek sultanovih vojakov, kateri so bili poslani, da iztirajo davke. Dvajset sultanovih vojakov je bilo ubitih.

Mulaj Hafid, kateri se je proglašil sultonom, se je z močnim vojaškim krdelem približal Casablance — njegovo vojaštvu obstoji iz konjice in pešev ter se ceni od 30—50,000 mož.

Pričakuje se, da se bo takoj združil z 20,000 Mavri, kateri oblegajo francosko armado v Casablance in da bo s vso močjo naskočil mesto.

Ta splošen naval se bo izvršil danes, tako se govorji, in batí se je, da bo petro tisoč mož francoske posadke podleglo in da bodo uničeni vzdle pomoči, katero bodo mogli dati topovi na francoskih vojnih ladijah v pristanišču. Ako se posreči Mavrom, francosko posadki uničiti, bodo brezvomno vsi ptuji padli pod mečem zmagovalcev.

London, 27. avgusta. Poročevalce Tribune je telegrafiral iz Tan-gier, da je neki pristaš Mulaj Hafida, novoprogljenega sultana, umoril sultana Mulaj Abdul Aziza. Vest se še ni potrdila.

### Ameriške vesti.

#### Ubil je sina.

Mascoutah, Ill., 28. avgusta. John Oster, ml., 23 let star, je danes umrl vsled ran, katere mu je njegov lastni oče prizadjal. John Oster, 60 let star, je v zaporu. Ko je sin videl očeta in mater v prepiru, je prišel materi na pomoč. To je tako očeta razčačilo, da se je spoprijel s sinom in ga večkrat z nožem zabodel.

#### Verski fanatik — morilec svoje hčere.

Detroit, Mich., 27. avgusta. Albert Stemmelen, 270 Baldwin Av., knjigovodja, je danes zblaznel ter je svojo dveletno hčerkjo Heleno raz Belle Isle mosta vrgel v reko Detroit. Ko je padla v vodo, je mirno gledal, ko se je utopila. Blaznost Stemmelenova je verske vrste, in on misli, da je bogudobjljivo delo izvršil — žrtev, katero je daroval Bogu radi grehov sveta. Ko je odšel od mosta, se je javil policija.

#### Štrajk telegrafistov.

Štrajkujoči telegrafisti, napevajo vse sile, da bi se delo v njih stroki splošno ustavilo. Predsednik telegrafske unije se je obrnil s pozivom na več tisoč telegrafistov, delujočih v malih uradilih po ceželi, da bi se štrajka udeležili.

Predsednik Svetovne telegrafiste, kateri delajo raztreseno po vseh Združenih državah, se skušajo telegrafisti vedno več pristašev pridobiti, so trgovali v Water street začeli krožiti prošnjo na Rooseveltta, da naj skuša pomiriti telegrafiste, ker nadaljevanje štrajka bi njih trgovino uničilo.

Prošnja na predsednika Rooseveltta se glasi:

"Theodorus Rooseveltu, predsedniku Združenih držav: Mi, podpisani trgovalci v South Water street, Chicago, vsled velike zgube, katero smo primorani trpeti radi pomajkljivega službovanja pri brzojavah, smo prisiljeni s to prošnjo obrniti se na Vas, da posredujete med Postal in Western Union Telegraph društvom in njihovimi uslužbenimi, da se preneha velika zguba, katero moramo trpeti."

Predsednik telegrafske unije, Small, pravi v svojem pismu na telegrafiste v malih mestih, da je trdovratnost in nevolja dveh velikih telegrafskeh društev glavni vzrok, da se štrajk tako hitro širi. Dalje pravi: "Mi štrajkamo. Obedve kompanije sta v velikih središčih pohabljene. Naši člani so se skoro brez izjeme udeležili štrajka in tudi oni telegrafisti, kateri ne pripadajo k uniji, so do malega vstopili delo. Vi se pritožujete proti dolgin uram, proti malim plači in tudi zato, da se Vam ne plača delo, katero čez čas opravljate. Zmaga v našem boju ne more izostati. Sklenili smo odnosje telegrafistov povsod zboljšati. Tudi za poslovodje in nadzornike v malih uradilih se bojujemo. Jaz Vam kličem: Združite se s svojimi sodelaveci in storite vse, da se boj za naše pravice in boljše razmere konča zmagovalo."

New York, 27. avgusta. Vsi telegrafisti, uslužbeni pri borznih tvrdkah, najsi bodo člani ali nečlani unije, se bodo pozvali na štrajk.

Small, pravi v svojem pismu na telegrafiste v malih mestih, da je trdovratnost in nevolja dveh velikih telegrafskeh društev glavni vzrok, da se štrajk tako hitro širi.

Dalje pravi: "Mi štrajkamo. Obedve kompanije sta v velikih središčih pohabljene. Naši člani so se skoro brez izjeme udeležili štrajka in tudi oni telegrafisti, kateri ne pripadajo k uniji, so do malega vstopili delo. Vi se pritožujete proti dolgin uram, proti malim plači in tudi zato, da se Vam ne plača delo, katero čez čas opravljate. Zmaga v našem boju ne more izostati. Sklenili smo odnosje telegrafistov povsod zboljšati. Tudi za poslovodje in nadzornike v malih uradilih se bojujemo. Jaz Vam kličem: Združite se s svojimi sodelaveci in storite vse, da se boj za naše pravice in boljše razmere konča zmagovalo."

New York, 27. avgusta. Vsi telegrafisti, uslužbeni pri borznih tvrdkah, najsi bodo člani ali nečlani unije, se bodo pozvali na štrajk.

Predsednik unije, Small, je dobil od južnih telegrafistov brzjav, zahtevajoč, da se to zgoditi.

Small je odgovoril, da imenovan telegrafisti morejo tako dolgo pri delu ostati, dokler ne dobe potvrdja od izvrševalnega unijskega odbora. Obenem je sklical na jutrišnji posredovanju se bo obravnavalo, če se bodo štrajka udeležili ali ne.

#### Dobi in slabí kapitalisti.

Iz dolgovzelnega govora, katerega je imel predsednik Roosevelt ob prilikah slavnostnega odprtja nekega monumenta v Province town, Mass., in v katerem je zopet premeval že stare stvari, omenjamamo tole:

"Prebivalstvo naše domovine nima nič proti temu, koliko denarja kaže človek zaslubi, če ga le poštimo in pravijo zaslubi, in če ga pridobi le vsled svoje posebne spremnosti, marljivosti in podjetnosti, kot nagrada ali plačilo za koristno in dobro delo. Toda vedno glasneje se sliši klic, da naj nikdo ne kupiče velikih bogastev na podlagi posebnih privilegijev z izkorisčevanjem in zločinstvi, v kolikor se more to preprečiti s postavljajstvom, in da naj se namogradi premoženje ne založi v kupčije, ki so protisocijalne. Velika večina korporacij ima podjetja, ki se ne omejujejo le na eno državo. (Tukaj ima predsed

## Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Cetrti del.

(Nadaljevanje.)

III.

Jurjeva posvetovanja z njemu podložnimi plemenitaši niso še bila končana s tem, da se je določil glavni načrt, po katerem naj se sploh uravna vse postopanje. Treba se je bilo pomeniti tudi o posamičnostih in pri teh so nastali večkrat prav živahni prepriki. Posebno vneto se je razpravljalo o Jurjevem predlogu, da naj se tudí mestjanom, če sestavijo vojno krdelo, priznavajo iste časti in iste prednosti, kakor plemenitašem. Nekateri plemenitaši se s to mislijo kar niso mogli sprijaznošči, ali naposled je vendar obvejal Jurjev nasvet.

Sele pozno ponoči je bilo posvetovanje končano in može se si segli v roke, da potrdi sklenjene dogovore, ki jih je bil Komolja po Tomaževem naročilu natančno zapisal.

"Torej, priatelji — čim se zdani, zapustimo Čedad. Obvestite vsak svoje ljudi, naj bodo pravljeni. In zdaj, priatelji, ki ste mi ostali zvesti, sprejmite mojo zahvalo. Bil sem še otrok, ko ste mi s prisoj objubili zvestobo in pomoč v vseh slučajih. Danes sem mož. V tem slučaju, ko mi preti največja nevarnost, Vam prisegam, da Vam ostanem zvest do smrti in da Vam bom v vsakem slučaju v pomoč. Na svojo dušo in pri našem Zveličarju Vam prisegam, da se nobenemu izmed Vas ne zgorodi ne na življenju, ne na imetju najmanjša škoda, dokler bom jaz živel. Prisegam Vam, dokler mi ostane košček zemlje, ali le vinar denarja; dokler bom mogel držati meč in dokler bo le ena kaplja krv v mojih žilah — dotlej Vam je vse to v vsakem trenotku na razpolaganje. In sedaj povejte, če me hoče te priznavati ne le za svojega vladarja, marveč tudi za svojega priatelja?"

"Priznavamo Vas za vladarja in za prijatelja," so oduševljeno odgovorili Jurju zbrani plemenitaši in mahajo s klobuki in rožljaje s sabljami klicali: "Zvestobo za zvestobo do smrti!"

Po odhodu vitezov sta ostala v hiši samo Peter Strah in Tomaž Retinski. Ta dva sta prej le malo poselgala v pogovor med Jurjem in njegovimi plemenitaši. Peter Strah je imel navado, da je brez pogojno stal na strani devinskega vladarja in je vsled tega pritrdil vsakemu njegovemu nasvetu. Tomaž Retinski pa je molčal, ker je vedel, da preudari Juri v resnih stvareh vse natančno, da pa ga v takih slučajih tudi ni mogoče odvriti od njegovih sklepov.

Ko je bil Juri sam s Tomažem in s Petrom, je priznal, da je med dolgim pogovorom s plemenitaši le težko krotil in zaduševal svoja čustva.

"Ne morete si misliti, kako hudo mi je večkrat bilo med tem razgovorom," je dejal Juri. "Včasih bi se bil najraje razjokal. Kaj morem pač za to, da mi v gotovih trenotkih postane sreča tako mehko, kakor kakemu petnajstletnemu dekletnu. Preveč hudega sem doživel na en dan."

"V boju in bitkah še nisi nikdar pokazal, da imaš mehko srce," je pripomnil Tomaž Retinski.

"V boju in v bitki večlovek, pri čem da je; vsakdo je pripravljen, da bo premagan ali da obleži na bojišču. S to mislijo se sprijazni še predno vzame meč v roke. Življenje pa nanese toliko iznenadjen in presenčen, na katera ni nikdar pripravljen, da dostikrat ne more ukrotiti svojega srca."

Peter Strah je izpraznil svoj vrč in prikel za svoj meč, ki je stal ob zidu.

"Zdaj Juri, je vse končano in spravljeno v red; zdaj ni več časa, slušati na glasove srca; zdaj

sмо vsi vojščaki. Meč v roke in pogumno naprej, naj nam prinese boj že zmago ali smrt."

"Ko bi bilo samo od boja odvisno vse, bi lahko veselega sreca opasal svoj meč." Nekako tisto in sanjavo, kakor bi mu dušo obhajale zle slutnje, je dostavil Juri: "Ne bojim se ne boja ne smrti, bojim se le izdajstva. Strup in bočala sta premagala že marsikoga, ki je srečno kljuboval neštetim sovražnikom."

Pogovor je pretrgal Komolja, ki je prišel naznanit, da je došel zdravnik Natan."

"Pokliči ga," je velel Juri, in videc, kako je Tomaž Retinski sledil Komolji z očmi, je šepetaje dejal: "Komolja je hraber, kakor lev in vztrajev, kakor mravlja; ko bi danes ležal na smrtni postelji in bi moral komu kot svojo poslednjo voljo poveriti kako maščevanje, nikomur drugemu bi ga ne loveril, kakor Komolji."

Tomaž je samo nagnil glavo, a Juri je spoznal, da je tudi bivši njegov varuh njegovih misli.

Zida Natana je Juri povabil, naj zapusti Čedad in naj gre žujim. Opozoril ga je, kaka nevarnost mu preti v Čedadu vsled tega, ker je prisostvoval v Katarnini hiši groznemu usmrčenju krijevence Galengana. Žid se je nekaj časa prav prekanjeno branil, boteč tako povišati plačilo, katero mu je Juri ponujal, naposled pa je dosegel svoj namen.

Potem je Komolja pripeljal v sobo drugega Žida, kateremu je Juri zastavil različna posestva na Furlanskem, ker si vsled ubega ključarja Grima, ki je bil odnesel ves Jurjev denar, ni mogel na drug način preskrbiti denarja.

Ko je bila tudi ta kupčija sklenjena in je Žid odstrel denar, je dobil Komolja naročilo, da za ta denar nakupi orožja in konj, da prepremi svoje razbojnike in jih pripelje v Devin.

"A pazi mi, da te prekanjeni židovski trgovci ne prevari," je zaklical Juri za odhajajočim Komoljo.

"Ne bojte se; saj nisem bil zastonj toliko časa razbojnik," je smeje se odgovoril Komolja in z Židi odšel.

Komaj se je začelo daniti, še predno se je prikazala jutranja zarja, je Juri na čelu svojih prijateljev odjezdil iz Čedada. Obraz njegov je bil jasen in jasen, skoro vesel je bil njegov pogled. Le enkrat se je stemnil, ko je prijezdil mimo hiše Katarine Zoranove. Vsa okna so bila zaprta, kakor da v hiši nične ne prebiva. Vihra se je instinktivno ustavila pred hišo, kamor je bila tolikrat prinesla svojega gospodarja, a Juri jo je jezno vzpodbodel z ostrogami, da je zdirjala na vso moč iz mesta in ven po ravnih poljahnah. Vsa narava se je prebujala iz sna — Juri pa je snel svoj klobuk in iz polnega grla zapel zahvalno pesem stvarniku.

Peti del.

I.

Že dva meseca se je mudil Juri v Devinu. V slavnem gradu na devinski skali je bilo središče vseh priprav za neizogibno vojno. Juri je ta čas dobro izkoristil; zlasti je skrbel, da se utrde njegovi gradi v Devinu, v Senožečah in na Premu. Vedel je, da bo vojna proti njemu kakor vihar, a ta vihar da bo trajal samo malo časa. Vsem, ki se udeleže vojne proti devinskemu vladarju, je oglejski patrijarh srečano obljubil popoln odpustek; s širidesetnadmnevnim vojovanjem je bil ta odpustek pridobljen in Juri je s tem računal. Ce se mu posreči, da se teh širideset dni uspešno brani, potem je ali zmaga njegova ali so vsaj zagotovljeni ugodni mirovni pogoj. Vedel je namreč, da se navadno v takih slučajih razide največji del sovražne vojske, čim je pridobljen zagotovljeni odpustek, ker potem skrbti vsakdo, da spravi svoj plen v varnost. Vedel je pa tudi, ker bodo patrijarhovi zaveznički neusmiljeno plenili, saj je bil vsakdo proglašen za krivoverca,

kteror stoji na Jurjevi strani, in je bilo rečeno, da stori dobro in zaslubo delo, ktor pokonča krivoverca ali njegovo rodovino in njegovo imetje. Vsled tega si je Juri štel v dolžnost, da ne skrbi samo za tiste kraje, kjer se je mislil do skrajnosti braniti, nego za vse tistem podložne kraje. Dal je posod napraviti utrdbe in je prebil valstvo preskrbel z živili in z orožjem.

Poziv oglejskega patrijarha na vojno proti devinskemu vladarju je našel dosti večji odmev, kakor se je v pričetku sodilo. Pod zastavo patrijarhovega vojskovodje so se zbrali tudi velikaši, o katerih je Juri pričakoval, da ostanejo neutralni. Pridružili so se Jurjevim sovražnikom v nadi, da bo devinska armada kaj kmalu porazena in da se potem razdele posestva devinskega vladarja med velikaše.

Konec druzega meseca po dogodkih v Čedadu se je začela 'križarska vojska' približevati devinski meji. S treh strani so prihajale sovražne čete iz furlanskega Tržiča, iz Dornberga in iz Vipave in ves Kras je zaječal bolesti vsled strašnega drvenja teh čet, ki so vse poklale, oplenile in požgale, kar so dosegle.

Juri je sam zapovedoval svetu četam in bil zdaj tu, zdaj tam, povsed, kjer ga je bilo treba. Čuvši o krutem početju Otona Vipavškega v okolici Komna, je pohitelj tja in na svoje veliko začudenje našel tam pismo, s katerim ga vabi Oton Vipavški na skriven gong vor v samotni hiši, ležeči med Komnom in Gorjanskim.

To povabilo se je Jurju pač zdele sumljivo, ali odločil se je vendar, da se mu odzove. Zaradi varnosti je pomaknil en del svoje čete iz Komna ven tako, da je stal med Otonovo armoindo in med cesto na Gorjansko. S tem je bilo poskrbljeno, za varnost vsaj toliko, da bi Oton Vipavški moral vsako izdajstvo in zavrathost gotovo plnati z življencem.

Vstopiši v hišo, kjer je bil dogovoren sestanek, je Juri z začudenjem obstal pri vratih. Spoznal je pač, da stoji pred njim Oton Vipavški, toda premenjen je bil tako, da Juri ni hotel verovati svojim očem. Oton je bil ves upadel, bled in bolesni; skrbi so mu posivile lase in nagubale visoko čelo. Iz krepkega zdravega moža je bil Oton postal v dveh mesecih oslabel starček in Juri mu je s čuvstvom usmiljenja podal roko.

Pri tem si ni bil Juri svest, da se je v teh dveh mesecih tudi sam premenil. Iz evetočega, veselega mladeniča je bil postal resnoben mož in na licu se mu je poznalo, da ga tarejo velike skrbi in da mu tragojo srce hude bolesti. Od čneva, ko je Juri zapustil Čedad, ni nikdar več imenoval imena Katarine Zoranove ali Konrada Sežanskega in nikdar ni vzel v misel svoje žene Heme. Edini Peter Strah je uganil, da je Juri v svojem sreču odkazal Hemi častno mesto, da je zdaj gojil simpatije, kakršnih sta bila poprej deležna samo Konrad Sežanski in Katarina Zoranova.

"Ti si me hotel obvarovati belih las in globokih gub, a nisi mož, ja sem hotel, da bi se v tvoje srce vgnezdile moreče skrbi in ti vzele mladost in sem to tudi dosegel. Kaka je pač večna pravčnost, da dobrí nameni tolikrat nimajo uspeha, slabí pa jih imajo." Tako je Oton Vipavški ogovoril Jurja Devinskega in ga povabil, devinskemu vladarju, je oglejski patrijarh srečano obljubil popoln odpustek; s širidesetnadmnevnim vojovanjem je bil ta odpustek pridobljen in Juri je s tem računal. Ce se mu posreči, da se teh širideset dni uspešno brani, potem je ali zmaga njegova ali so vsaj za-

gotovljeni ugodni mirovni pogoj. Vedel je namreč, da se navadno v takih slučajih razide največji del sovražne vojske, čim je pridobljen zagotovljeni odpustek, ker potem skrbti vsakdo, da spravi svoj plen v varnost. Vedel je pa tudi, ker bodo patrijarhovi zaveznički neusmiljeno plenili, saj je bil vsakdo proglašen za krivoverca,

"Metis se," je hladno odgovoril Juri. "Velik je razloček med bledočnostjo in upalostjo, ki prihaja od prevelikega napora, in med ono, ki jo ustvarjata kes in strah. Velika je tudi skrb, če človek ve, da se peha za krivico."

Juri je bil pripravljen na oster ugovor, ali Oton Vipavški je samo zmagjal z glavo in bolestno vzkrimljanjem.

"Gorje meni in Bog me varui, da bi moral kdaj tudi reči: Gorje tebi! Juri devinski — naša domovina je izgubljena, cerkev nas vse izpodrine in napravi iz naših gežela rimske-oglejsko satrapo-

jo."

(Dalje prih.)

### CENIK

knjig, ki se dobivajo v zalogi "Glas Svobode":

Mali vitez I., II. in III. del .	3.50c
Kralj Matjaš . . . . .	50c
Preko morja . . . . .	40c
Opatov praporček . . . . .	35c
Jama nad Dobrušo . . . . .	20c
Vrtomirov prstan . . . . .	20c
May Eri . . . . .	20c
Tian Ling . . . . .	20c
Strelec . . . . .	25c
Fran baron Trenk . . . . .	20c
Poslednji Mehikanec . . . . .	25c
Na preriji . . . . .	25c
Naseljenci . . . . .	25c
Za kruhom . . . . .	20c
Koristka . . . . .	—40
Gozdovnik . . . . .	—50
Beneški trgovec . . . . .	—40
Viljem baron Tegethoff . . . . .	—30
Avstrijski junaki . . . . .	—75
Veneč slovanski povestij, zvezek IV., VIII. i. IX., vsak po . . . . .	—60c
Za srečo, — povest . . . . .	—50c
Amerika . . . . .	—20c
Spisi Andrejčetovega Jožeta . . . . .	

ta, — trije zvezki, vsak zvezek je celoten in sam za-se ter obseza vsak par krajših, mičnih pripovedek; zvezek po . . . . . —20c Knjige pošljamo poštne prosto.

Kdor želi meti eno tih knjig, naj nam poštним potom pošlje na-ročnino.

### PRIJETNO ZIMSKO IN POMLADANSKO

vožnjo v Italijo in druge kraje ob adriatskem morju van preskrbi staru izkušenja

### CUNARD LINE

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN

### GIBELALTAR, GENOVA, NAEPAL LTD.

LEPI, VELIKI IN NOVI

### PARNIKI NA DVA VIJAKA

"CARPATHIA" 13,600 ton.

"SLAVONIA" 10,600 ton.

"PANNONIA" 10,000 ton.

"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo

### NARAVNOST V ITALIJU.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navoda la o cenah in času kedaj parni odplujejo.

F. G. WHITING, ravnatelj.

67 Dearborn Str. CHICAGO

Pozor!

Pozor!

## &lt;h

**Lev Tolstol:**  
**Moje verstvo.**

Poslovenil *Ivan Kaker*.

Če bi spolnovali Kristusov nauk vsi ljudje, bi bilo ustanovljeno ložje kraljestvo na zemlji; če pa ga spolnujem le jaz sam, je to najboljše, kar morem storiti za vse in za sebe. Brez spolnovanja Kristusovih naukov ni rešitve.

Toda kje naj vzamem vero, ki je neobhodno potrebna, če jih hočem spolnovati, vedno se po njih ravnat in nikdar se jim izneveriti? "Jaz verujem; gospod, pomač mojemu brezverstvu!"

Kaj naj to pomenja? Če človek ne poseže po tem, kar ga more rešiti, je to le znamenje, da človek svojega položaja ne razume.

Kristjan, ki Kristusovo bozanstvo in njegov nauk priznava, ne more reči, — naj že ima o tem naku tako ali tako mnenje, — da hoče verovati, a da ne more. Ko je prišel Bog na zemljo, je reklo: "Čakajo vas večne muke, ogenj in tema, — a v mojem nauku in v izpolnjevanju istega je vaša rešitev." — Tak kristjan se lahko opriesti vere in ponudeno rešitev in istočasno reče: "pomagaj mojemu brezverstvu". Da pride človek do takega govorjenja, ne sme le zanikati svojega pogina, nemč mora nasprotno verovati, da ne bo poginil.

Ljudje, ki verujejo na neumrjenošč duše, so prepričani, da s smrtno ni vsega konec in da ne bodo poginili, in vsledtega Kristusovih t. j. božjih naukov tudi ne izpolnjujejo. Le zato ne verujejo na to, na kar bi se verovati moralo, ker v to verujejo, v kar bi se ne smelo.

In poklicajo nekoga in mu pravijo: pripravi nas do vere, ki uči, da ne bomo poginili!

Da verujejo v to, da jim ne bo treba poginiti, je potrebno, da odlehajo od onega, kar jih uničuje, in obrniti se morajo k onemu, kar jih reši: oprijeti se morajo takoreč rešilne vrvi. Vendar pa tege ne marajo storiti, a vsekakor se hočejo o tem prepričati, da jih ne bo konec, čeprav jim pred očmi njihovi tovarisi drugač drugim padajo v propad. In baš to željo, prepričati se o nečem, kar ni, — imenujejo "vero". Razumljivo je, da imajo vere vedno premalo in da je hočejo čedalje več.

In ko sem Kristusov nauk polnoma razumel, sem tudi spoznal, da ni "vera" tisto, kar ijdje tako imenujejo, in da je to krivo "vero" v svojem pismu apostol Jakob **zavrgel** (2. poglavje): "Kaj vam pomaga, ljubi bratje, če kdo meni, da ima vero, če pa dobrih del nima?! Vrača ne more osrečiti in zveličati. Kdo bi bil tvoj brat ali tvoja sestra brez oblike in brez vsakdajne hrane in bi jih kdo tolazil: Bog vam pomagaj, ogrejte in nasilit se, — a bi jim ne dal nič, kar potrebuje telo, — kaj mu to pomaga! Torej tudi vera, ki ni združena z dobrimi deli usmiljenja, je suma na sebi mrtva. Toda lahko ti kdo rekel: ti imas vero in jaz imam dobra dela; pokaži mi svojo vero brez del in jaz ti hočem s svojimi dobrimi deli pokazati svojo vero. Ti veruješ, da je eden edini Bog; dobro! — tudi hudiči verujejo to in se tresajo. Ali hočeš vediti, da je vera brez dobrih del usmiljenja mrtva? Ali ni postal Abraham, naš očak, le po svojih dobrih delih pravilen, ker je daroval svojega sina Izaka na altarju? Na tem vidiš, da je vera sodelovala pri njegovih delih, in iz del je vzrasla vera. — Torej vidite, da je dobra dela napravijo človeka pravilnega, ne pa vera. — Kajti kakor je telo brez duha mrtvo, tako je tudi mrtva vera brez dobrih del."

Apostol Jakob tukaj pravi, da se edino znamenje vere dobra dela, in da je torej vera, katera ne rodi nobenih dobrih del, jednaka praznim besedam, s katerimi ravnotako malo moremo koga nasiliti, kakor malo ga moremo osrečiti ali rešiti. Zato ni vera, ki ne

rodi ljubezni do bližnjega, nobena vera, marveč le želja na nekaj verovati, le krivo zagotavljanje ali vzpodbuhanje, da naj na nekaj verujemo, na kar pa v resnici ne verujemo.

V soglasju s to razlagu je vera ono čustvovanje, katero povzročajo dobra dela, in dobra dela pa ono, ki vero spopolnjuje in dovršuje, t. j. ono, vsled česar je vera sele prava vera.

Judje so rekli Kristusu: "Na kakšno vidijo znamenje ti naj verujemo? Kakšna so tvoja dela?"

Isto so ga uprašali, ko je visel na križu (Marko 15, 32): "Stopi vendar dol s križa, da vidimo in verujemo." Matevž 27, 42: "Drugim je pomagal, sam sebi pa ne more! Če je on kralj izraelski, najstopi s križa, in verovali mu bodo!"

Nato jim je Kristus odgovoril, da mas ne more ničesar k temu napotiti, da bi na kaj takega verovali, na kar oni ne verujejo. Luka 22, 67: "Če vam povem, ne boste verovali." Janez 10, 26: "Vi ne verujete, kajti vi niste moje ovce, ki sem vam to 'povedal'."

Judi zahtevajo ravno to, kar zahtevajo cerkveni kristjani (t. j. oni, ki se krčevito oklepajo cerkve v mnjenju, da izven konfesije ni pravega kristjanstva), — zahtevajo nekaj, kar naj bi jih sišlo, da bi verovali na Kristusov nauk. In on jim odgovarja, da to ni mogoče, in jim tudi pove, zakaj eni verujejo, drugi pa ne verujejo, in na čem je vera zgrajena. "Kako morete verovati," — pravi — "ki si vero od drug drugega izposojujeti! In vere, ki pride edino od Boga, pa ne išče!"

Kristus pravi, da je v svrhu vere treba iskati nauk, ki izhaja edino od Boga. "Kdor o njem samovgori, ta išče svoj lastni nauk; kdor pa išče nauk onega, ki ga je poslal, ta je poln resnice in odkritosrnosti in nobene krvicne in njem." (Janez 7, 18.)

**VERSKA SVOBODA V RUSIJI.**

Ko je v Rusiji krvava revolucija pela svojo divjo pesen, in se je bilo batiti, da autokratična vlada kar čez noč zgine za vselej s površja, je ruska vlada oznanila v svet: "Pred zakonom so vse vere enake."

Tudi duhovniški orožniki sv. sijoda so ta izrek vlade potrdili, da bi javnost načarvali, da je ruska cerkev najtolerantnejša na svetu.

Za Žide in Armenee tudi v začetku, ko so proglašili versko svobodo, niso jemali omenjenega izreka resno v poštov. Čemu?

Zidi in Armenci so vendar odkriti "sovražniki domovine" in poleg pa se "krivoverci". S takimi ljudmi se pomeže naglo, ker se nihče za nje ne zmeni.

Z luterane in katoliki se še da živeti v miru, posebno če mislijo monarhistično in so udani in zvesti hlapec carja-batjuške Nikolaja II.

Ali gorje vsakemu, kdor obrne hrbet "edinozvezličavni" grško katoliški cerkvi, in na podlagi ukaza z leta 1905 pristopi k drugi veri! Tedaj prične črna sodrža vseh "pravih" Rusov s svojim podučnim in kulturnim delom.

V okraju Minsk se je prigodil tipičen slučaj, ki kaže jasno, koliko je zaupati ukazom, katere izdaja ruska vlada, da farba kulturne naroda v Evropi. Ta ukaz je dovolil pravovernim uniatom, da se smejo zopet povrniti v naročje "edinozvezličavne" rimske katoliške cerkve. In res mnogo uniatov je tudi ukaz izrabilo, prestopili so zopet nazaj v rimske katoliške cerkve. Ta korak je pa napravil v taboru "pravovernikov" silno razburjenje. Pravoverni škof Miha je sezval lanskoto leto poseben kongres, na katerem so se udeležniki razgovarjali o "bojnih sred-

stvih", s katerimi bi se dalo uničiti propagando za rimski katolicizem.

Posvetovanja na tem zborovanju so obrodila surov sad. "S posmočjo administracije je že prišlo do krvavih spopadov med katoliki in pravovernimi v okrajih Glusk in Pinsk. Pred kratkim časom so pa "pravi" Rusi s pomočjo policije pobijali katolike v mestecu Ivan, okraj Minsk. Ubili so 60 let staro žensko in 4 možke so pa rani težko. Policiji so mirno gledali, ko so "pravi" Rusi pobijali katolike.

Tako se zvršujejo v praksi ukazi ruske vlade glede verske svobode.

In kaj poreče naše slovensko rimske katoliško časopisje v Ameriki k temu nasilju? Najbrž — — nič!

Ako bi to časopisje nastopilo proti ruski vladi, potem bi morda marsikateri rimske katolik-Slovenec prišel do spoznanja, da je vsaka vlada nasilna v današnji človeški družbi, ali pa da je papež kot namestnik Krista s svojim krdelem kardinalov, drugih višjih in nižjih duhovnikov brezmočen proti vladi, ki sestoji iz samih krivovercev, — velikih grešnikov. Torej je boljše, da se molči, če krivoverci morijo rimske katolice, kakor da se tako gorostasno stvar pribije javno na steno, ki je sramota narodom, ki se prištavajo v 20. stoletju po Kr. r. kulturnim!

Kaj pa naši "liberalčki" v Ameriki porečajo k temu? Leto bi morali že v imenu liberalizma protestirati proti takemu nasilju. Ah, kaj še! Slovenskim "liberalčkom" se vendar ne gre za liberalizem in njega, načela. Program naših "liberalčkov", boljše rečeno fraza, je vendar narodnost. Kteri slovenski delavec bo še verjal v to frazo, če liberalci ostejo javno rusko vlado, ki je baje po liberalnih nazorih ideal slovanske države, ker v svojih mejah niti ne dovoli, da bi državljan veroval v drugačne bogove, kakor verjame vlada! Ako bi liberalci kaj takega povedali javno, potem je vse fuje: fraza, narodnost in liberalizem. Zaradi tega molče.

Omega.

**Svarilo.**

Vse sodržne in rojake svarim pred John Klinarjem, doma iz Kropje na Gorenjskem. On je učil v moje stanovanje in odnesel \$48, zlati uro za dame in verižico ter zginil neznano kam.

John Klinar je bil nekaj let v salezianskem zavodu v Italiji, kjer bi imel postati redovnik. V starci domovini, po odpadu od farščev, je bil straten liberalec. V Ameriki je v začetku hodil okoli duhovnikov, a zadnje dva meseca se je začel siliti socialistom.

Povedal sem to, da se ga bo vsak rojak lahko ogibal, naj se že potem vsiljuje pod kakeršnokoli politično krinko.

Vse sodržne in rojake pa prosim, ako bi slučajno srečali tega človeka v svojem življenju, da mi nenudoma sporoči njegov načel, da zastavim pot njegovemu ludodelskemu rokodelstvu in tako tudi druge sodržne obvarujem škode.

Frank Lisjak,  
157 N. Carpenter st.,  
Chicago, Ill.

**Slovencem v pogled.**

Cenjeni Collins Medical Institute!

Jaz Vam odgovarjam na Vaše pismo in izpolnjiš Vašo željo. Vam pošiljam mojo sliko ter se Vam zahvaljujem za Vaša zdravila, katera ste mi pošiljali, ker jaz sem sedaj popolnoma zdrav, a sem mislila, da ne budem nikdar več.

Se Vam še enkrat zahvaljujem in vsakemu Vas priporočam ter ostajam Vaša hvaležna rojakinja

Marija Dolenc,  
Trnje, Gorenjsko, Kranjsko.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.



New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... 22.000 HP

La Savoie ..... 22.000 HP | La Touraine ..... 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

**Parniki odplujejo vsak četrtek.**

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Pavl Sarić, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missouri.

**Slovenenci pozor!**

Ako potrebujejo obleke, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove  
po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.  
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

**M. A. WEISSKOPF, M. D.**

— ZDRAVNIK IN RANOCELNIK —

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:  
od 8.—10. ure predpoludne  
od 1.—3. ure popoludne  
od 6.—8:30 ure večer.

Ob nedeljah samo od 8.—10. ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskuje torej Slovana v svojo korist.



Cemu pustiš od nevednih zobražnikov izdirati svecje, močne še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek  
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.  
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

**Tiskarna**

**Glas Svobode**

Vsem društvom in posameznikom se priporoča tiskarna "GLAS SVOBODE" za nabavljenje vsakovrstnih tiskovin. Tiskarna je opremljena z najboljšimi stroji in najmodernejšimi črkami

Tiskarna "GLAS SVOBODE" je unajska tiskarna, kjer se dela le osem ur na dan in se plačuje delavcem unajske plače. Sodržni, ki žive v mestih, kjer ni unajske tiskarni, naj pišejo upravnosti za pojasnila. Tiskarna prekrbi tudi prevoze iz tujih jezikov na slovenski jezik ali naobratno.

**"Glas Svobode"**

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co  
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as  
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski  
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek  
a velja za AMERIKO:

za celo leto ..... \$1.50

za pol leta ..... 75c

ZA EVROPO:

za celo leto ..... kron 10

za pol leta ..... kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

**Glas Svobode'**

669 Loomis St. CHICAGO, ILL

**Vera, mali Pavliha  
in Sojar "veliki"**

II.

En sam norec lahko  
toliko upraša v eni urri,  
da mu deset pametnih  
ljudij odgovori komaj v  
enem letu.

Pregovor.

V zadnji številki sem rabil besede: brezverski, brezverstvo, ne radi tega, ker sta pravilni, ampak radi tega, ker jih je rabil Tone Sojar in ker jih rabijo le slovenski klerikale, da v drugi številki dokažem, da se Tone Sojar in slovenski klerikale po krivici poslužujejo teh besedij.

Vsi filozofi raznih struj priznajo v svojih filozofičnih razpravah vernike, nevernike, krivoverce, pagane, teiste (ljudi, ki verjamajo v enega boga in podrejene bogove: angeljee, svetnike, demone in vrage), panteiste (ljudi, ki verjamajo, da sta bog in ves svet eno in isto), ateiste (ljudi, ki ne verjamajo v nobenega naravnega ali čeznaravnega boga). Besedo brezverstvo so izumili le plitki slovenski rimske katoliški "filozofi", katerim se ne gre, da bi z znanstvenega stališča pobijali krivoverce, pagane, nevernike, panteiste in ateiste, ampak, da z besedo "brezverec" uplivajo na mišljence nerazodne ljudske množice, da te ljudska množica tem rajše verjamie, da so vsi panteisti, ateisti in tudi drugi drugoverci, sami slabljude — hudodelei, dasiravno se le ateistični naravoslovec najbolj trudilo, da bi s svojimi raziskavaji razkrili čisto in golo resnico.

Dokler je imela rimske katoliške cerkev neomejeno moč (srednji vek), ni le zalučala panteistom in ateistom v obraz, da so brezverci, ampak jih je dala sežigati na grmadah v — proslavo neskončno usmiljenega boga! Ali rimske katoliške cerkev, katere duhovnik je dandas tudi Sojar, ni sežigala javno le panteiste in ateiste, pošljala je na grmadu tudi rimske katoliške vernike, če so ožigosali tolovajsko in razuzdano življenje takratnih papežev, nekaterih duhovnikov, redovnikov in redovnic, ali če niso sprejeli dogem rimske katoliške cerkev. S tem je zvršila rimske katoliške cerkev dvojno delo. Uničila je panteista ali ateista, da ni mogel več razširjati svojih naukov, zajedno je pa sebi prihranila delo, da ni bilo treba v pribordnje pobijati rimske katoliške veri nasprotnih naukov.

Ako bi bila rimske katoliške cerkev imela moč, sežgala bi bila tudi nemškega pesnika in misleca Goetheja, ki je bil panteist, kar je dokazal v svojih nesmrtnih delih: "Faust", "Prometheus" in "Bog in svet". Sojar tega ne vé, ker ni čital Goetheja, pač ja pa slišal ali pa čital, da je nekdaj živel nesmrtni nemški pesnik Wolfgang Goethe. Sojarju je vseeno: Ena blamaža več ali manj pred tistem delom slovenskega naroda, ki je inteligent in zna misliti logično. Zakaj?

Sojar vendar ne piše za izobrazene slovenske delavce in druge inteligente. Sojar piše za tisti del slovenskega naroda, ki slepo verjame, da je duhovnik božji namestnik na zemlji in da je obdarovan z čeznaravnino močjo, ker bi ne bil prišteval Goetheja takim ljudem, ki verjamajo v duhove, eopernice v bradotega boga, ki sedi na sedežu nad oblaki in milostno gleda, kako duhovniki različnih ver skubejo svoje vernike, boga pa delajo odgovornega za vsa hudo delstva, katero zvršujejo ljudje na zemlji.

Sojar je postavil dogmo, da je bog, in sicer po vzoru rimske-katoliške cerkev. Ker Sojar pravi, da je bog, potem seveda mora že biti to res, ne da bi mu bilo treba to tudi dokazati. In kako naivno pripoveduje to Sojar. — kakor deček, ki nosi še brzostrelne hlače!

Povedal ti bom, da vse kar viši, je sicer delo narave, ali cela narava ni drugega, kakor hčerka Stvarnika. Življenje imaš od Bo-

ga, zdravje imaš od Boga, od Boga imaš svoj vsakdanji kruh." Tak je Sojar v svojem originalu.

Se nisem čital toliko zmedene filozofije v dveh stavkih, pa tudi nikdar ne, da bi se duhovnik tako očitno norčeval iz boga, v katerega verjame po dogmah svoje cerkve. V prvem stavku priznava Sojar nekak zmeden panteizem, v drugem stavku pa vse to pobija, kar je povedal v prvem, obenem pa še brije norec iz boga, kar na zavednega braveca humoristično učinkuje.

Ako se ima človek zahvaliti za svoje zdravje, življenje in vsakdanji kruh le bogu, zakaj bi se pa vse, kar vidimo, tudi ne imelo zahvaliti za svoj obstanek le bogu, ne da bi rekli, da je to delo narave in da je cela narava hčerka stvarnika!! Zakaj? Ker se panteizem in teizem ne da spraviti pod en klobuk. Tega menda Sojar ne ve, dasiravno se ponosno po prsih trka, "da je študiral vero"!!

Po Sojarju se imamo zahvaliti za svoje zdravje, življenje in vsakdanji kruh le bogu. Ali ni to zanjevanje boga, tistega boga, h kateremu Sojar moli vsak dan? Gotovo! Po njegovih verskih naukah je bog vsegaveden, vsegamogočen in neskončno moder. In ta vsegavdne, vsegamogočne in neskončno modri bog dovoljuje, vojske, kužne bolezni, tativne, sleparije in goljufije. Ta vsegavedni, vsegamogočni, neskončno modri in usmiljeni bog je ustvaril bolhe, uši in kemarje, da mučijo ljudi bitja, katere je ustvaril po svoji podobi; ustvaril je razne bacle, da razjedajo telo človeka, ga mučijo in trpinčijo. Ta vsegamogočni, neskončno usmiljeni bog provzroča, da se rodijo pohabljeni, mutci, slepi, škrufoluzni otroci, sploh človeški nestvori. Ta vsegamogočni, neskončno usmiljeni in vsegavedni bog je provzročil, da imamo na svetu kapitaliste in delavec, gospodarje in sužnje. Ustvaril je po Sojarjevi trditvi ljudi, ki se rede o sragah in žuljih drugih ljudi itd. itd.

Cenjeni bravec! Ali si že kedaj čul, da bi se kak ateist tako očitno norčeval iz boga in mu podtkal take lopovščine? Gotovo niši kaj takega čital. Ali vzlič temu bo trdil Sojar, da je vsak ateist bogokletnež, ker pravi, da ni boga, da ni neskončno modrega in usmiljenega, vsegavednega in močnega bitja na svetu ali izven sveta, ki bi dovolilo take hudojibe. Ako bi tako bitje v resnici eksistiralo, potem bi v svoji jezi zdobil v prazen nič vse morilee, tatove in sleparje na debelo, posebno pa tiste, ki trdijo, da je bog zakrivil vsa hudo delstva na tem svetu.

"Če bi Bog z vetrovi v naravi ne skrel za čisti zrak, pa bi moral ljudje umirati vsled kužnega zraka; če bi Bog ne skrel za to, da zemlja dobiva gorkote od solnen, pa bi cela zemlja vedno bila pokrita s snegom." (Zakaj pa ne z ledom? Vprašanje najmlajšega vajene, ki je komaj zapustil javno ljudsko šolo!) — Tako modruje zopet Sojar.

Kaj dokazujo ti stavki? No, da se Sojarju vzlič temu, da je precej hlač stregal na šolskih klopeh, še ne sanja o fiziki, pa da tudi ne vé za vrok, ki ima za posledico, da imamo v srednji zoni štiri letne čase. In tako duševno revše se upa nastopiti javno in pod svoja zmašila podpisati svoje ime!! Ali ni to spričevalo duševne revnosti za naš narod, — spričevalo ubožnosti za klerikalno slovensko časopisje v Ameriki???

Predno končam za danes, je treba, da zmedenost "filozofa" Sojarja pribjem na steno enkrat za vselej.

Sojar je postavil dogmo, da je bog, in sicer po vzoru rimske-katoliške cerkev. Ker Sojar pravi, da je bog, potem seveda mora že biti to res, ne da bi mu bilo treba to tudi dokazati. In kako naivno pripoveduje to Sojar. — kakor deček, ki nosi še brzostrelne hlače!

Povedal ti bom, da vse kar viši, je sicer delo narave, ali cela narava ni drugega, kakor hčerka Stvarnika. Življenje imaš od Bo-

jar: "Fant, če ni boga in ne greha in ne pekla, zakaj ne razsekšč glavo svojemu tekmeču? — Ce Boga ni, pekla ni — čemu naj bi gosposka strašila."

Tako Sojar! Sam prizna, da ateisti priznajo in rešpektirajo zakon. Ali katoličanu pa pravi nekoliko nižje:

"Če bi se kedaj ustanovila država, ki bi odstranila religijo, tedaj ubijaj, kolji, — čemu se boš bal gosposke, ko ta gosposka (narod) ne priznava tvoje religije in ti ne dovoli, da jo zvršuješ v ta namen, da bi farbal druge državljane!"

Sojar tukaj morda nehote proroča za vzgled talijanskega bandita, ki moli predno izvrši rop, da bi ga gosposka ne prijela!

Pri človeku, ki je omejen, ki gleda današnji svet skozi naočnice, pri človeku, ki je hodil v šolo, se mnogo učil, pa nič naučil, je vse mogoče. Radi tega pa tudi ne zamerim Sojarju.

Nemo.

**MATI BOŽJA SE JE PRIKA  
ZALA?**

"Matija božja se je prikazala", tako so pripovedovalo pred dvajsetimi leti pobožne dušice v Ljubljani. "Pa iz drevesa raste", so pristavile pobožno poleg.

"Kje, kje?" sem upraševal zvezdovo. "Kaj ti bomo pravile," so mi zopet odgovorile Marijine device, "ti nevernik. Z nami pojdi prihodnjo nedeljo na Toško čelo in prepričal se boš."

Obljubil sem, da pojdem in če je resnica, kar govorite, da bom obudil javen kes za vse storjene in nesrbjene grehe in se skesanovrnih v naročje edino "zveličavne" rimske katoliške cerkve.

Prišla je nedelja. V družbi starih in mladih Marijinih devic sem se podal na Toško čelo, da iz oči v oči gledam čudež in milost, s katero je obdarovala Mati božja "verne" Slovence.

Ko smo Dravlje zapustili za seboj, so starejše device izvlekle iz svojih žepov velikanske molke in pričele so moliti rožni venec. Milajše device so jim pa sekundale. Znoj nas je zalival, ko smo pričeli stopati v hrib. Ali device so še vedno molile trdrovratno. Da bi se znebil tega neprijetnega žobodranja, sem se obrnil proti neki starejši devici in rekel: "Ne verjamem, da bi mati božja rastla iz hrasta."

Tako me je podučila devica, da ni vsakdo deležen milosti, da bi videl mater božjo rasti iz hrasta. Jaz sem bil takoj prepričan, da ne bom deležen te milosti. Ali ugovarjati nisem hotel, ker mi moje naravne lastnosti niso dovolile tega, češ, žalil bi bil verski čut drugih ljudi, katerim je vera edina tolažba in ki meni niso nikdar nič zaledga storili. Snel sem klobuk raz glavo, ko smo prišli pred hrast, kjer je klečala že obilna množica in zrla zamaknena v gobo, ki je rastla iz hrasta.

"Ali ne vidite mater božjo?" me je vprašala devica, kateri sem na potu rekel, da ne verjamem, da bi mati božja rastla iz hrasta.

"Ni ne vidim," sem se na kratko odrezal.

"Vi ne vidite nič?" je začudeno vprašala neka mlajša devica, ki je v ilovici klečala poleg mene. "Ali res ne vidite, da ima Ježuška v naročju in pa svitlo krono na glavi?"

Pogledal sem svoji bližnjem tovarisci in videl sem, da gledati v hrast z očmi, s kakeršnimi gledačem, kateremu se je omračil duh. Napanjal sem tudi jaz svoje oči. Zaman! Videl nisem drugega kot hrast in gob, ki je rastla na njemu in srkala njegov življenski sok.

Stara devica ob moji lev strani je postala nemirna in nervozna. Dal sem klobuk na glavo in hotel sem editi. "Le grešnik in nevernik ne vidi nič," je pričela zopet stare devica.

Sedaj se je pa poleg mene oglasti mlad kmečki fant: "Jaz tudi nič ne vidim!"

Ali takoj poseže stara kmetica filozofično vmes: "Pred ljubo-

mamko božjo so vsi enaki: kmetje in gospodje, če nimajo vere."

"Milost mora zadobiti človek," so nakrat zaječale vse device okoli mene.

Meni je ta fanatizem pričel predsedati. Namignil sem mlademu kmečkemu fantu in odšla sva.

Vse kleči: otroci in odraseni zameknjeni zro v starci hrast. Ko se pa nagledajo hrast, pa iz žuljavih rok spuščajo krajevje, katere so pristradali, v pušico, ki stoji ob hrastu.

"Jožek, le poglej, kako lep je Južiček in kako ljubko se smeji mamica božja!"

Vsi pogledajo za trenotek tje, kjer se je začul ta glas, potem pa zopet topo gledajo v hrast, ustnine se jim pa premičejo mehanično, ker se vsakdo teh verskih famatičkov boji, da bi mu kdo zalučal besedo nevernik v obraz.

Zalosten sem šel raz hriba nizdel in razmišljal, koliko truda in dela bo še treba, da naš slovenski narod podučimo, da ga strigamo z verige, na katero ga je priklenil Rim.

Nemo.

**Kaj uči katoliška cerkev?**

Katoliška cerkev uči, da ima človeštvo nad vse ljubiti Boga — stvarnika.

Če je ta nauk na mestu, tedaj je bil Kristus v zmoti, ko je učil: "ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe".

Cerkev pa nauke zavija če treba in lahko trdi: "Človek, stvarstvo — Boga, ima ljubiti svojega bližnjega zaradi ljubezni do Boga, ker tako on hoče; namreč, da drug druga ljubi."

Kaj pa je taka ljubezen do bližnjega? Tako ljubezen imenujemo sekundarno, postransko ljubezen, ki ne prihaja iz srca zradi ljubezni do bližnjega same, naravnega, ker ni samomočna. Naravnega, ker tako hoče tisti, ki uživa "od nas" absolutno t.j. nad vse ljubezen — in taka sekundarna "ljubezen" do bližnjega sploh ni in ne more biti ljubezen, vsaj ne v tem pomenu besede, kakršna taka ljubezen zahteva.

Ni nam treba raziskavati, ali je človeštvo v tisočih letih ljubilo nad vse Boga ali ne; trdim pa naposred z logičnim zaključkom (vstevši Sojarjeve navedbe o veliki večini ljudstva, ki veruje v Boga in ga ljubi), da je historičen Bog pozrl vso pristno (primarno) ljubezen svojih kreatur in stem povzročil na materialnem kontinentu bankrot ljubezni do bližnjega, ki sedaj, kator se vidi, niti v sekundarnem (recimo tvorilnem) oziru ne funkcioniira več, ker ni samomočna.

Uzeto po Sojarju, je Bog neke vrste kapitalist ljubezni, dobratljivosti, milosti i. t. d. — človeštva, t. j. njegova "stvareca" pa suženj njega in njegovih čudodelnih stvarstev in naprav: Sojar, Janez Kranje in razni Maslarji so pa navsezadnjem izjema stvarstev in so nastavljeni, bog ve od kod, za agente temu stvarniku. Aroganca par excellence! Po Sojarju in kat. cerkvi ni prostora na tem svetu za ljubezen do bližnjega; kajti transakecije tega 'businessa' se ne bodo završile na tem svetu, vsa ljubezen spada "gori".

Ljudje se lahko trgajo med seboj po pasje, sami da ne izgube iz pred oči ljubezni do boga. Tako je katoliška moralna. In ko bi govorilo zidovje Rima, bi lahko več izvedeli kakor vemo, koliko kruštesti se je dogodilo tam — in to vse "iz ljubezni" do Boga.

Če bi Sojar vedel, kaj pomeni beseda blasfemija

Slovenska Narodna



Podpora Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.  
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.  
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.  
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave., Chicago, Ill.  
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.  
 Nadzorniki: DAN BADOVINAC, Box 55, Du pue, Ill.  
 JOHN VERSČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.  
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.  
 Pomožni odbor: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.  
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.  
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.  
 Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.  
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.  
 MATIJA PRČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

**VSE DOPISE** naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno določijo svoje dopise jednotnemu tajniku.

## Imena delegatov za tretje glavno zborovanje S. N. P. J., v La Salle, Ill., ktera so bila do zdaj uradno naznanjena.

Za društvo Slavija št. 1, Chicago, Ill.: Martin Potokar, Frank Mladič, Jože Zavrtnik. (Uradno še ni naznanjeno.)

Za društvo Triglav, št. 2, La Salle, Ill.: John Vogrič, Valentin Potisek, Matt. Strohen.

Za dr. Adrija, št. 3, Johnstown, Pa.: Josip Bricelj.

Za dr. Bratstvo, št. 4, Steel, O.: Josip Dernač.

Za dr. Naprej št. 5, Cleveland, O.: Frank Korče, Josip Kalan, Jos. Zalokar.

Za dr. Bratstvo št. 6, Morgan, Pa.: Frank Miklavčič, Frank Drmota.

Za dr. Bratoljub št. 7, Claridge, Pa.: Jakob Ješar.

Za dr. Delavec št. 8, So. Chicago, Ill.: Jakob Tisol.

Za dr. Bratstvo Naprej št. 9, Yale, Kans.: Frank Šetina.

Za dr. Trdnjava št. 10, Rock Springs, Wyo.: Lorenc Demšar.

Za dr. Sokol št. 11, Roslyn, Wash.: John Zobec.

Za dr. Edinost št. 12, Murray, Utah: Mike Žugelj.

Za dr. Edinost št. 13, Wheeling Creek, O.: John Golkonda.

Za dr. Sloga št. 14, Waukegan, Ill.: Anton Cvetek.

Za dr. Sloga št. 16, Milwaukee, Wis.: John Kalan, Jos. Koman, Jos. Prisljan.

Za dr. Orel št. 19, W. Mineral, Kans.: Pongrave Jurše.

Za društvo "Sokol" štv. 20 v Ely, Minn.: John Teran in Martin Grahek.

Za dr. Orel št. 21, Pueblo, Colo.: Jos. Mišiča.

Za dr. Edinost št. 23, Darragh, Pa.: Chas. Mackovsek.

Za dr. Bratje Svobode, št. 26, Cumberland, Wyo.: John Šarc.

Za dr. Celje št. 27, Frontenac, Kans.: John Bedene.

Za dr. Novi Dom št. 28, Greenland, Mich.: Peter Gešel.

Za dr. Domovina št. 29, Thomas, W. Va.: Jos. Rus.

Za društvo "Popotnik" štv. 30 v Weir City, Kans.: Martin Štefančič in Frank Metelko.

Za dr. Sava št. 32, Winterquarters, Utah: John Juvan.

Za društvo "Ilirija" štv. 38 v Kenosha, Wis.: Frank Jelenc.

Za dr. France Prešeren št. 34, Indianapolis, Ind.: Jos. Pušnar.

Za društvo "Zvestoba" štv. 35 v Chicopee, Kans.: Alojz Ajdič.

Za dr. Zvezba št. 36, Wilcock, Pa.: Jakob Miklavčič.

Za dr. Nar. Vitezi št. 39, Chicago, Ill.: John Kaker ali John Fabjan.

Za dr. Slovenija št. 41, Irvin, Pa.: Albin Franke.

Za dr. Mlad. Danica št. 44, Conemaugh, Pa.: Fr. Podboj.

Za dr. Triglav št. 48, Barber-ton, O.: Martin Železnikar.

Za dr. Skala št. 50, Clinton, Ind.: Paul Gregorič.

Za dr. Zvezda št. 52, Broughton, Pa.: Blaž Tavčar.

Za dr. Jutranja Zora št. 54, Glencoe, O.: Ivan Kravanja.

Za dr. Slovan št. 55, E. Pale-stine, O.: Ivan Pozenel.

Za dr. Slovenija št. 56, New York, N. Y.: Frank Krže.

Za dr. Sparta št. 61, Sparta, Minn.: Ant. Mustar.

Za dr. Prvi Maj št. 65, Breezy Hill, Kans.: Richard Spaček.

Opomba: — Tajnike krajevnih društev prosim, da mi nujno naznani imena ostalih delegatov, kateri imajo še priti na konvencijo. Društva, katera ne bodo volili delegatov, naj pooblastijo koga izmed gori navedenih delegatov družih društev ali koga v centralnem odboru S. N. P. J., bodisi predsednika, podpredsednika, tajnika, zapisnikarja, blagajnika ali koga v gospodarskem odboru. Imena podobašencev naznajite takoj.

Tajnike podružnic S. N. P. J. prosim, da nakažejo vsako podporo, katera naj bi se izplačala, vsaj do 5. septembra, ker takrat zvezem jednotne knjige, katere bodo predložene na konvencijo. Od 5. septembra pa do zaključka zborovanja se podpora ne bo razpošljala.

Frank Klobučar,  
začasni tajnik.

SLUŽBE ISČE mlad Slovenec v prodajalni, kakem hotelu ali sa-loonu. Star je 23 let, govorji nemško, hrvatsko in nekaj češkega ter je dobro izvežban v trgovskem polsu. Ponudil naj se pošiljajo na upravnštvo Glasa Svobode, 629 Laflin st., Chicago, Ill.

## Dopisi.

Cleveland, O., 19. avgusta.

Cenjeni sodrug urednik!

Dobil sem slučajno v roke zadnjo štev. "Amer. Slovenca", v kateri neki Anton Sojar, če se ne motim, "Mežnarjev" iz Šiške, pod nadpisom "Vera kranjskih socialistov" veže otroke.

Ko sem prečital naslov in pa podpis pod naslovom, sem mislil, da bom čital kakšno znanstveno razpravo, ker vem, da je Mežnarjev Tonček/hodil nekaj let v lemetnat. Pa sem se zmotil. Vse to, kar je Tonček napisal, sem že v starodomovini večinoma čital v čuševno plitko pisanih klerikalnih listih. Tonček je le nekaj prideljal, drugo pa vse tako zmešal, da nima repa ne glave.

Jaz se nerad umešavam v verske prepire. Ali če čitam tako neumne dokaze, kakršne je navedel Tone, potem sem pa prisiljen prijeti za pero in Tončeta malo okratiti, da bo v prihodnjem malo več razmišljjal, kadar bo pisal verske razprave.

"Pater Holaček je bil postajni načelnik in je učen in veren," tako piše Tonče.

Pater Holaček je sin Holačka, strojevodja na južni železnici, ki je vnet sodrug. Pater Holaček je bil res priden dijak in dokončavši osmo šolo, je ustopal v prometno službo na južni železnici, kjer je postal uradnik. V železniški službi se je oženil z neko tercialko. V zakonu sta mu umrla dva otroka, predno sta zagledala luč tega sveta. Očetje frančiškani so izrabili to nesrečo in sugestirali so njegovi soproggi, da jo je bog kaznoval, ker se je poročila s Holačkom, ki bi bil lahko postal duhovnik. Ta sugestija je imela takšen upliv na soprogga, da ga je na smrtni postelji s solzami v očeh prosila, da naj ji prisreže, da pojde v samostan, če ona umrje. Holaček je prisegel, spolnil je svojo prisego, slekel je železniško uniformo, in šel je v samostan po njeni smrti.

Oče njegov, ki je na tisoče dnov in nočej prebil na železniškem stroju, ki je varčeval, da je izšolan svojega sina, je skoro obnored, ko je zvedel za njegov sklep. Ali "pobožni" očetje frančiškani niso izpustili svoje žrtve, niso se zmenili za očetove želje, pa tudi ne za četrto božjo zapoved: "Spoštuje očeta in mater!"

To je kratka in resnica povest, zakaj je šel nekdanji veseli in uljudni Holaček v samostan. Tudi o Voltairu piše Tonče, da si je ob zadnji urij želel duhovnika, ker to potrebuje zdravnik — zagrizen klerikalec. Voltaire je ravno toliko želel spovedati se, kakor sodrug Brožovič, ki je zajetiko umrl v ljubljanski hiralnici. Tudi o Brožoviču so klerikaleci javno trdili, da se je spovedal in obhajal. Ali laž je imela kratek noge. Zadnji dan, ko je Brožovič izdihnil, je bilo pri njem več sodrov, katerim je povedal tole: "Če bi bil pri moči, še danes bi zapustil hiralnico. Kutarji in klofutarji še ne puste človeka umreti v miru. Noč in dan me nagonjavajo, naj se spovem, da bodo vzeli moje otroke v sirotišnico. Povedal sem jim, da je ves trud zastonj, in da odklanjam tudi njih ljubezen do bližnjega — do mojih otrok, ker mi stavijo pogoje. Jaz sem mnogo trpel na tem svetu in ne potrebujem nikogar, da bi meni grehe odpuščal. To bo že bog sam preskrbel."

"Sodrugi," pričel je tisto. "Sejam mi je odleglo" — na ustnici mu je legal lahen usmev, in izdihnil je.

Da bi Tonče rešil vero, je prilekel tudi Roosevelt za lase na svitlo. Tone pa ni povedal, da je Roosevelt po načilih rimske-katoliške cerkve krivoverec, in da je rimske-katoliška cerkev take krivoverec v srednjem veku sežigala na gradi.

Tone, tu si se zopet blamiral, — vzhod temu, da si studiral vero!

No, je tako, da kogar hočejo pogubiti bogovi, ga udarijo s sle-

poto.

T. Podgornik.

Conemaugh, Pa., 26. avg.

Cenjeno uredništvo! Priloženo Vam pošiljam naročino za enajst novih in devet starih naročnikov, do katerih je največ pripomogel farški terorizem. Čim strupenejsa sikajo katoliške kače, tem tesneje se mi združujemo v obrambo naših svetinj, — naše duševne svobode in neodvisnosti, ki je predpogoj tudi za gospodarsko osvoboditev izpod kapitalističnega jarma. Sicer je tukaj pri nas še vse mirno in nimamo nikakih preprič in bojev za načela, kakoršni se vršijo po drugih naselbinah, kjer živé svobodomislici in farški pristaši. Kar nas je tukaj rojakov, smo vši svobodnega mišljenja in samozavestni, in tudi nobenega hujšča v črnom talarju še nimamo. Seveda če bi prišel v naše obližje kak maziljence, potem bi bilo slego kmalu konec; kajti kjer je far, tam je preprič in savrašto. Zato: hinavev, ljudskih spletov in farjev varuj nas, o Bog!

Kakšnega mišljenja smo mi, o tem bi vedel pač nekoliko več povedati potnik za "Amerikanskega Slovenca". Pred par meseci se je mudil tukaj v Conemaugh ter Franklin ter iskal naročnikov za katoliški list, — a dobil ni niti enega, pač pa marsikako neprejavljivo besedo, češ prodajajo svoj Kolomanov žegen raje po Jolietu.

Sicer pa moram reči, da je imel precej dober nos, da ni naletel na kako pravo osebo; kajti od par rojakov sem slišal, da bi moral ta potnik oditi "nenavadno" čez hišni prhg!

Nadalje se vsem bratom društva "Adrija" štv. 3 v Johnstownu kar najsrečnejše zahvaljujem za njih zaupnost napram meni, ko so me izvolili delegatom na tretje glavno zborovanje, ter jim obljudjam, da budem po svojem najboljšem prepričanju podpiral vse, kar bo predlaganega v korist celokupni jednoti in njenih članov.

Pozdravljam vse zavedne Slovence, bratom delegatom pa klicem: Na veselo svodenje dne 16. septembra!

Jos. Bricelj.

## Slovenski skabje v Minnesoti.

Zavedni delaveci! Tukaj so imena onih slovenskih in hrvatskih garjevecov ali skabov, kateri delajo med rudarskim strajkom v Evelethu, Minn., in se ne sramujajo odjedati kruha in ovirati boja svojim tovarišem, ki zahtevajo boljših delavskih pogojev. Zapomnite si ta imena:

John Nemgar, Anton Nemgar, Gregor Gregorič, Frank Laurič, John Kočevčar, Jakob Janečič, Joe Petrie, John Maček, Joe Musič, Anton Musič, John Capan, John Štrlek, Andro Kvaternik, Joe Klun, Frank Laušin, John Laušin, Frank Zgone, John Maurin, Frank Novljan, Anton Hribar, Joe Perič, Joe Mristaver, Ignac Zganjar, Frank Moravčen, Anton Moravčen, John Erjavec, Marko Pugni, Marko Musič, John Ambrožič, John Skraba, Alojz Gnidica, John Kaps, Primož Petrič, Jakob Petrič, Math Oražen, Anton Ahlin, Jakob Bukovec, John Litanič, Frank Prelesnik, Jakob Krašovec, Frank Logačen, Anton Sprohar, Frank Gradišar, Jakob Greben, Alojz Ambrožič, John Petek, John Jamnik, Frank Udovič, Alojz Petek, Joe Skrl, Frank Tehane, Lovrenc Pintar, John Klun, Joe Shute, Peter Shute, Peter Dohota, John Babnik, Jakob Babnik, Frank Gazboda, John Jankovič, Blaž Gregorič, Janko Gregorič, Imbro Ardišč, Tomaž Ulašič, John Batošič, John Martinovec, Vince Brine, Jakob Marhusič, Peter Kobe, Simon Stare, Anton Nemanič, John Malevič, John Ramuta, John Škof, Marko Škof, Jos. Avsec, Alojz Čoš, Frank Pajk, Frank Urbih, Frank Hribernik, Matija Kožar, Frank Sedlar.

Listnica upravnosti.

Opozarjam opetovanje svoje cenjene naročnike, ki se preselijo, da nam poleg novega naslova naznamo tudi stari naslov, kar jih ne stane mnogo truda, nam se pa dolgoračno zamudno iskanje prihrani.

Vsek slovenski delavec mora citati "Glas Svobode"! Sodrugi, širite ga!

## RAZNO.

Slavnost v Milwaukah.

V nedeljo dne 25. avgusta imeli so Milwaučani lep dan. Društvo "Sloga" štv. 16 S. N. P. J. v Milwaukah je slovesno praznovalo razvitje svoje nove, krasne društvene zastave, ki bo gotovo v ponos in diko temu edovito hitro napredovalo in najlepše se razvijajočemu društvu in njenim številnim članom. Slavnosti, ki se je vršila v nekem parku, se je udeležilo poleg domačih društev, t. j. društva "Sv. Janeza Krstnika" K. S. K. J., Avstrijskega podporne društva "Edelweis", Avstrijskega vojaškega društva, ter hrvatskega društva "Nada", tudi sosedno bratско društvo iz Kenoshe "Ilirija" štv. 38 S. N. P. J., ki je bilo č

## VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovenskih pokrajin.

**Iz tretjega nadstropja**  
je padel v Gorici poldrugo leto star Izidor Klaučič, ko ga je puštila mati samega v sobi in je zlezel na okno, kjer je izgubil ravnotežje. Otrok bi se bil ubil, da ni priletel na platno, ki je bilo razgrnjeno pred spodaj se nahajajočo prodajalnico. Prevotil je platno, padel na tla ter se ranil na čeli in kolenu.

### Čuden slučaj.

V Pulju je padel v morje neki Avgust Friedrich, ko se je spodnaknil na obrežju. Ker ni prišla pravočasno pomoč, je utonil. Friedrich je nekaj dñih poprej pisal svoji ljubici v Trst, katere se je hotel znebiti, da bo skočil v more v samomoriilnem namenu in se utopil. Laž je zdaj postala resnica.

### Državno zdravljenje mrzlice z bajonetom.

V selu Vidonju v Dalmaciji vlada mrzlica in imajo občinskega zdravnika, da izvede državno antimalarično akcijo na vladni račun. Ker je pa zdravnik presirovo postopal s seljaki, sklenili so ti soglasno, da ne prejmejo več vladnih zdravil, kar so naznani zdravniku. Poglavar Grioni je besnel vsled tega. Kaj je storil? V pomoč antimalični akciji je poslal orožništvo, ki hodi zdaj od hiše do hiše po Vidonju in začakuje pod gotovimi kaznimi kmetom, da se morajo ravnati po navodilih zdravnikovih in uživati zdravila na vladni račun. Tako se vladno zdravljenje vrši in podpira z bajonetom!

### Na stara leta ženi ušel.

V Trstu je ušel svoji ženi Hele-ni 81letni Jože Zidarič in vzel seboj denarja in vrednostnih stvarij za 3000 K.

### Utonil je

v boliniški Savi delavec Benk iz Bodešči pri Radovljici. Šel se je kopat. Zapustil je 11 majhnih otrok.

### Zivljenga se naveličala.

70letna Marija Zagozda v Zagrebu je živelna v strašnem pomanjkanju. Prislužila si je komaj toliko, da se je preživila s suhim kruhom. To je starki zagrenilo življenga in prezreala si je žile na roki. Našli so jo onesveščeno na hodniku pred stanovanjem vso v krvi. Prepeljali so jo v bolnico.

### Konec mizarske stavke v Ljubljani.

Mizarji v Ljubljani so prišeli zopet delati. Delodajaleci so jim dovolili 8% zvišanje plače do maja prihodnjega leta, ko se zviša plača še za 7%. Vsak dan od maja 1908 bodo delali pol ure manj, poleg tega imajo vsako soboto še pol ure preje prost. Minimalna plača po triletnem pomočništvu znaša 3 K na dan. Delodajaleci pripoznajo organizacijo zveze avstrijskih mizarjev. Vseh pogodbeneh točk je 12, in tukaj so omenjene najvažnejše.

### Strašen orkan

s točo in nalinom je razsajal dne 11. avgusta večer v kamniškem in brdskevem okraju. Orkan je ruval iz tal drevesa, metal kakor bilke na tla brzjavne droge ter preobračal kozolec in druge gospodarske naprave. Toča je uničila vse poljske pridelke v Podgorju, Smarej, Volčjem potoku, Radomlju in po kraju proti Brdu. Skoda je ogromna, in ubogo prebivalstvo bo potrebovalo nujno izdatne državne podpore. Najhujše je divjal vihar med 8. in 9. uro večer. Vse zgoraj navedene vasi so bile mahoma pod vodo. Konji so morali do trebuhu bresti vodo na cesti. Brzjavno omrežje v Kamniškem okraju je večinoma uničeno.

### Velikanski požar.

V Vukovaru na Hrvaškem je pogorela tovarna "Hungaria". Zanetila je ogenj iskra iz lokomotive. Škoda je okoli 300.000 K. 300 delavcev je brez dela. K sreči se ni noben človek ponesrečil v velikanskem ognju.

**Užitninski uradniki**  
snujejo si svoje društvo pod imenom "Podporno društvo užitninskih uradnikov na Kranjskem" s sedežem v Ljubljani. Tozadenvna pravila so že potrjena. Vkratko se skliče ustanovni občeni zbor.

**Velikanski požar**  
je uničil četrino mesteca Doba v Bosni. Škoda je okrog pol milijona.

### Korupcija na Ogerskem.

Velika separacija pri oproščevanju vojaške službe so razkrili v Torontalskem komitatu. Županijski zdravnik, občinski notar in vojaški zdravnik so delovali sporazumno. V šestih letih so proglašili pri vojaških naborih nad 300 bogatih kmetskih sinov za nespobne ter so dobili za to visoko nakupnino.

### Nečloveški orožniki.

V vasi Kale v Dalmaciji je na semnju hotel neki kmet razočrtil orožnika. Napadenemu je prišel na pomoč postajevodja, ki je razparal kmetu z bajonetom trubuh. Oče tega kmeta, 80letni starček, je napadel postajevodja, ki pa je tudi njega z bajonetom smrtno ranil. Mladi kmet je umrl na potu v bolnišnico. Vaščani so se hoteli nad orožnikoma maščevati ter so ju znova napadli. Pri tem sta orožnika ranila še osem oseb.

Vi ne potrebujete mazil, obvez in obližev. Danes ne veljajo več. Za revmatizem in druge take bolezine rabite samo "Anehor Pain Expeller". Ozdravi vnetje in pomeri razburjene živee. Cena 25c in 50c.

### Listu v podporo.

Anton Budna, Thermopolis, Wyo., 27e. John Posh, Cleveland, C., 50c. — Hvala!

### VELIKO VEČERNO ZABAVO

s prostim vstopnim priredi dne 15. septembra 1907 John Qualizza v svojem "The Oakley Buffet" na 1207—1209 So. Oakley Ave. Primerni dobitki v plezanju na drevo ali "mlaj". Rojaki se užudno vabijo k obilni udeležbi.

### Našlastopniki.

Za Eveleth, Minn.: John Rožanc.

Za Calumet, Mich., in okolico: Leo, Junko.

Za Chicago, Ill.: Frank Mladič, 587 So. Centre ave.

Za državo Wyoming: Lorenz Demšar.

Za Comenough, Pa.: J. Bricelj.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.

Za Cleveland, O.: A. Kužnik.

Za Colorado: Joe Debeve.

Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.

Za Roslyn: Wash.: A. Janaček.

Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.

Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Za Steelton, Pa.: Joe Majzelj.

Za Clinton, Ind.: John Kokar.

Za La Salle Ill. in okolico: Valentin Potisek.

Opomba. — Cenjeni rojaki v navedenih krajih se smejo z zaupanjem obrniti na imenovane sodruge-zastopnike, bodisi z naročbo na list ali knjige.

### Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

### Dr. RICHTERJEV

sidro Pain Expeller, ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekom 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,  
215 Pearl St., New York.

# ROJAKI SLOVENCI!

**Verjemite sami resnico** katere nikdo z lažmi in obrekovanjem premagati ne more, pa naj pripoveduje kar in kolikor mu draga. Neovrgljiva resnica pa je, da je **COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE** edini zdravniški zavod v Ameriki, v katerem prvi svetovni zdravniki in profesorji posebnimi modernimi načinom zdravljenja zdravijo vse bolezni bodisi akutne ali zastarele (kronične), kakor tudi vse tajne spolne bolezni možke ali ženske. Temu dokaz so stotinah hahvalnih pisem in slik, s katerimi se rojaki primariusu tega zavoda zahvaljujejo za nazaj zadobljeno zdravje, izmed katerih radi pomankanja prostora tu samo nekaj priobčujemo:

Ozdravljen bolečin v trebušni votlini ter prebadanja v hrbtni in nogah



Marija Dolenc  
Trnje, Gorenjska, Kranjska

Cenjeni Collins Medical Institute!

Jaz Vam odgovarjam na Vaše pismo in izpolnivši Vašo željo Vam pošiljam mojo sliko in se zahvaljujem za Vaša zdravila, katera ste mi pošiljali ker jaz sem sedaj popolnoma zdrava, ker sem mislila, da ne budem nikdar več.

Se vam še enkrat zahvaljujem in vsekmu Vas priporočam ter Vam ostajam Vaša hvaležna rojakinja.

Maria Dolenc

Ozdravljen bolečin v rebrih, slabega teka in slabosti celega telesa



Nikoja Vučeković  
Danilov grad  
Motenegro

Ozdravljen od dolgotrajnega reumatizma in prebadanja po kosteh ter živčne bolezni.



Mike Novak  
1258 Mohlen Ave., Pueblo, Colo.

Ozdravljen od reumatizma v rokah in nogah.



John Trebec  
Box 196, Tercio, Colo.

Ozdravljen bolezni na očeh



John Polanc  
Box 151 Rock Springs, Wyo.

**Zatoraj rojaki,** ako ste bolni ali slabti ter Vam je treba zdravniške pomoči, obračajte se edino le na ta najstarejši, najzanesljivejši, in najboljši zdravniški zavod, ako hočete v kratkem in zanesljivo do kraja ozdraviti. Točno in brez sramovanja opišite vse Vaše znake in uzroke bolezni, naznačite koliko ste stari, koliko časa traja bolezen i. t. d. ter pisma naslavljajte na sledeči naslov.

## THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,

140 West 34th St.,

New York, N. Y.

Slovencem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unisce smodke in prost prigrizek.

Potupoči rojaki vedno dobro došli! — Priporočam se vsemi v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

## MATIJA KIRAR

### GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk. Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago.



## POZOR ROJAKI!

Slika predstavlja uro s zlatom pretegnjeno (Gold filled.) in z dvojnim pokrovom. Size 16

JAMCI SE ZA 20 LET.

Ura ima kolesje najboljših ameriških izdelek (Elgin, Waltham ali Springfield) ter ima 15 kamnov

Cena je sedaj samo

**\$13.00**

Za obilno naročbo se priporočam spoštovanjem

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Izdeluje društvene znake, gume, zastave in drugo potrebnost.

## MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul.  
V MILWAUKEE, WIS.

Znizane cene za poročne slike.

NAJEMNIK & VANA,  
IZDELVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.  
82—84 Fisk St., Tel. Canal 1405

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojditi k njemu in videti boš, da je res.

# Glavna stv

Uživati dobro perfektno zdravje je že od nekdaj priznano. Zdravje je predmet željam, voščilom in čestitkam med delu se pa naše življenske sile in naša svežost navadno ginejo boleznim. Med sredstvi, katera uspešno podpirajo

## SEVEROV

### -- balzam življenja

prednost pred vsemi. Učvrsti želdece, učijeti jetra in srčne cigare, če celuje v prid zdravju; odstrani vse škodljive snovi v notranjih delih telesa in prineče moč in dobro zdravje, kar je najglavnnejša stvar v življenju. Lastna skušnja je najbolji dokaz o dobrinah lasinosti tega sredstva. Cena 75 centov.

"Z veseljem Vam naznam, da je Severov balzam življenja pomagal moji ženi in ji povrnil zdravje. Preden je rabila Vaše zdravilo je bila zelo slaba in ni mogla opravljati dela. Koje pa v zela dve steklenički Severovega balzama za življenje, čuti se kakor na novo prerojano. Kadar bomo še rabili kaka zdravila v naši hiši vzeli bomo edino Severov balzam življenja, kajti mi vemo, da tudi kar se o njem trdi." John Beno, Box 72 Hocking, Iowa.



Kadar vas bobi glava ali napadada nevralgija, zagomnite si, da

SEVEROV

#### prašek za glavobol in nevralgijo.

je edino pravo sredstvo ki bitro pomaga in prečene bolčine brez vsakih škodljivih nasledkov. 12 praškov za 25 centov.

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo vsakemu zastonj

**W.F. SEVERA Co.** CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhoefer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

**ATLAS BREWING CO.**

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodo zadovoljili.

Poštним potom lahko vlagate denar.

Da zmoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedemo da vloge sprejemamo poštним potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1,00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!!

Podpisani naznanjam rojakom v La Salle in okolici, da izdelujem vse vrste moške in ženske obleke najmodernejšem okusu.

Za obila naročila se najtopleje priporočam

VIKTOR VOLK krojač,

638 — 1st ST. LA SALLE, ILL.

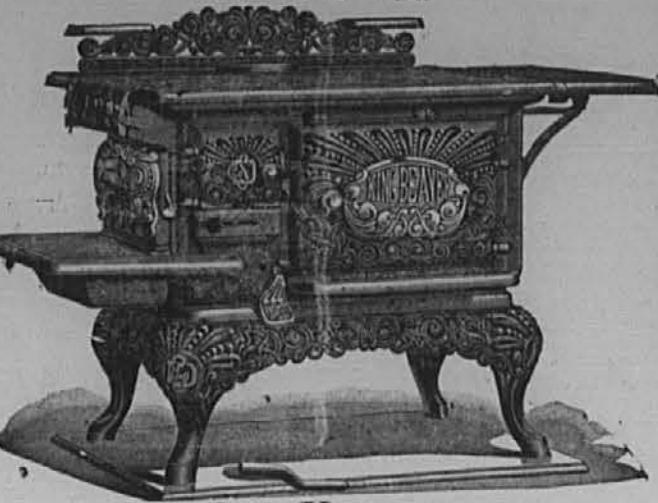
WISCONSIN PHONE 418  
LOUIS ROBSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Poperlniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street,  
KENOSHA, WISC.

M  
U  
T  
I  
L  
A  
T  
E  
D

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri  
nas.



Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Iz dežele korupcij.

Kemisija, ki je imela nalogu preiskati nerednosti pri upravi in vodstvu sibirske železnice, je dosegala, da so razni krivci poneverili in na druge načine osleparili državo za 10 milijonov rubljev.

### Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačanje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predel za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

ROJAKI, NAROČUJTE SI  
"GLAS SVOBODE."

### Ali se boš ženil to poletje?

Če bo tako, potem si boš gotovo omislil enitvanjsko sliko in sicer dobro sliko, ki mora vedno ohraniti svoj prvotni značaj.....

To ti točno solidno in reno naredi.



Izkušen fotograf

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

M  
U  
T  
I  
L  
A  
T  
E  
D

## ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čemerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi



## Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje slast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponazretati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

## Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.  
Izbornno prebavljanje.  
Trdno zdravje.

Močni živci.  
Močne mišice.  
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pičač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specielitet:  
Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.